Viðbætir við 61. grein. b.

Eins og sáluhjálpin innibindur í sjer, hina æðstu, eilífu farsæld manns, svo innibindur heiðurinn í sjer hina æðstu stundlegu velgjeingni. Heiðurinn er meðvitund manna = manns um gildi sitt í hinu sjerhverslega fjelagi, og þann rjett sinn að fjelagið, að fjelagið kannist við þetta gildi. Heiðurstilfinning manns, er aðgreinanleg frá meðvitundinni um vissa köllun, og þá dygð árvekni í gjæslu hennar. Hin sanna sjálfstilfinning, sem samfara er allri heiðurstilfinningu, er sama og lítillæti, sem fúslega játar kosti annara og yfirburði, yfir sjálfann sig. Hinn innvortis heiður, er aðgreinanlegur frá sáluhjálpinni, enn hinn útvortis heiður, hefur einungis takmarkað gildi, sem veltur á hverskyns kringumstæðum er ekki bundin við — —;

Það, sem sáluhjálpin er í trúarlífinu — það er heiðurinn í þeim náttúrlega afninum — Það sem sálan er í tilliti til Guðs og Guðsríkis, það er heiðurinn í tilliti til hinna sjerhverslega, borgaralega fjelags. Heiðurinn er sú meðvitund manns, um sitt sjerhverslega gildi, í hinu borgaralega fjelagi, og jafnframt tilfinning fyrir þeim kröfum, að fjelagið kannist við þetta verði sitt. Æruvinda sú, sem er -jendir heiðar manns, er hinn versti missir. Samsvarandi glötuninni í trúarlífinu. Eins og með -skirðarinnar hefur leitt í ljós, hina djúpu þýðing sálunnar, svo hefur hann og gjört, viðurkjennt heiðurinum. Eptir kristind. merkir heiðurinn ekkjert útvortis, heldur hina innri andlegu tign og meðvitundina, um þetta sjerhverslega gildi — heiðurinn merkir hann, sjer sjerhverslega vera — það er maðurinn, sem sjerhverslega persóna, sem finnur til gildisins, og heimtar að mennirnir kannist við það. Þetta gildi hlýtur að hafa innihald, hjá sjer í einhverju. Heiðurinn, og heiðurstilfinningin, er því aðgreinanleg frá vissri köllun, í því að maðurinn veit sig ákvarðaðann, til að fylla eitthvert rúm í því sjerhverslega fjelagi, að hann er ekki óþarfur, og á þessvegna rjett til, að tekið sje tillit til þess -unar ákvörðunar sinnar. Hjer er það auðvitað, að þessi tilfinning, lætur sig finna í ljósi, án þess ljós hug-sun um köllun er vöknuð, enn þær benda hann á aðra, og varða og þvinga hann með annari. Þegar nú meðvitundin um köllunina vaknar, þá grundvallar verður heiðurstilfinningin — heiðurstilfinning verður þó aldrei aðgreinanleg frá árvekninni í kölluninni, hin sanna heiðurstilfinning lætur sig í ljósi, í því að vera trúr ráðsmaður sinna punda, sem honum er talið — Heiðurstilfinning er þá auðsjáanlega samfara, hinni sönnu sjálfstilfinningu, að hann er settur í vist rúmi í mannfjelaginu. Þetta er allt annað enn þótti og drambi, sem lítilsvirðir aðra, og allt annað enn hjegómadýrðin, sem leitar heiðursins, þar sem hann ekki er. Sjálfstilfinningin, sem er í allri heiðurstilfinning, er hin rjettsýna tilfinning, sem finnur annara andlegt gildi, enn veit og hann finnur til síns eigin metis. Þetta er nauðsynlegt, og samfara allri heiðurstilfinningu, sem er sönn og rjett, — því hún vill eins bera virðinguna fyrir náunganum heiðri og sínum eigin. Hin sanna sjálfstilfinning, er í tilliti til annara =: lítillæti, sem kannast fúslega við, annara yfirburði yfir sig, þetta er aðgreinanlega sameinað allri sannri heiðurstilfinning, að hún takmarkast af lítillætinu — eins og sálutilfinningin í lítillætinu til Guðs, takmarkast af auðmjúkleikinum.

Hina sönnu heiðurstilfinning verður maður umfram að greina frá, fráari viðkvæmni, sem í hverjum útvortis smámununum, þykir vera gjört gjörngjört heiðurstilfinningunni, sem þó ekki eiga skylt við heiður manns, eða nokkuð það, er gjeti rýrt hann. Í sambandi við þennan misskilning, enn sprottin einungis, að sá sem fær hjer sje vera meiddur, eptir í útvortis hátt, að rjetta við heiður sinn. Af rjettu álitunum, var þessi sýtur algjör -ingar, og hefur haldist við hjá hermönnunum og stúdentunum. Þessi sjáum vjer sprottinn af misskilningi? á þeim sanna heiðri. Opt er það kannske einmitt fyrir honum, að losa sig undan þessu, sem er andstætt að vera vegna almenningsálitsins; enn skaði maður einungis, sem sönnum fyrir heiðri manns, þá hefur það ekkjert gildi. Því fyrst sannar það ekkji, að maðurinn sje heiðursverður: Enn framar er það, að maðurinn stofnar lífi sínu í hættu, án þess að sönn eður nauðsyn bjóði. Að vísu er það satt, að maðurinn eigi að voga lífi sínu heiðursins vegna, enn heiðurinn er aðgreinanlegur frá köllun manns, þessvegna, að stofna lífinu í hættu, vegna heiðursins, verður að falla saman við það, að gjegna því útheimtir köllun sína, þegar nauðsyn og köllun bjóður = skyldu bjóða), t. d. hermaðurinn fyrir ættjörð sína, enn sá sem fyrir utan köllun sína, stofnar lífinu í hættu, hann stofnar köllun sinni um leið í hættu, og tekur sjer ótakmarkað vald yfir henni, og lýsir sig, án orsaka afsakanlega frá öllum skyldunum og skuldbindingunum við fjelagið. Þessa vegna enn einungis [illegible] viðurkenna, með lögunum

hann eða köllun bjóði. Menn hafa varið sjálfsmorð með því, að seigja, að lífið sje eign manns, eða gáfa, sem sje gefin manni, og hann gjeti slept aptur, þegar hann gjetur ekkji notað þessa gáfu leingur. Það nægir sem er á þessari röksemdafærslu, er, að ekkjert tillit er haft til skyldubindingarinnar. Sjerhver maður hefur þessa gáfu, sem gjöf eða lán í heild mannkynsins — maðurinn lifir ekki sjer einum, heldur öllu fjelaginu; því er það sannar, auðsjáanlega á móti skyldunni við fjelagið, að svipta sig lífinu; því með sjálfsmorðinu, dregur maðurinn sig í hlé samvinnunni við þetta fjelag — neitar hvernig menn hjálpi sína og þjónustu. Nú gjeta menn spurt: hverja heild er það, sem maðurinn hrífur sig úr? Næst liggur hið borgaralega fjelag; Enn ef menn venna einungis skaðann við þetta fjelag, þá gjeta menn fundið afsökun, með því að seigja, skömm gjetur gjefið þeim, sem því eru gagnslausir, alt eins og það gjetur gjefið lausn frá embætti. Af því var það, að um tíma, undir stjórn keisaranna í Rómi, hann opt banvænn um það, að margir tæki sig af lífi. Menn verða að hefja sig í skaðanum til æðra fjelags, til að sjá, að sjálfsmorðið er óleyfilegt og ógnarlegasta synd — og brot gegn fyrir Guði og mönnunum — svo valla er til skemmri synd, og viðbjóðslegri, því lífið er dýrmætast af öllu, og lífið stendur stöðugt, enn skiptir um umbúðir sínar á hverjum 10 árum — maðurinn, verður að -inni manni — lífið [illegible] nýjann líkama í hinum gamla, enn hinn gamli líkaminn [illegible] — Ekki maðurinn, sem er, eða á að vera, meðlimur skipunar Guðs — að vera minni dýrunum, sem öll elska lífið yfir alt annað — og lýsa dauðanum með öllu móti — ekki seiggi jeg — maðurinn þó að vera dýrunum lángt neðar, að taka þetta líf af sjer, sem þau venja, þannig hann á þó að vera ofar öllum dýrunum, og eftir í því þau á landi og sjó, af drottni — og af hann tekur af sjer lífið svíptir hann því rjetti sínum og eign, skeiptir sjálfann sjer í eilífa glötun, og svo rýrir hann sig heiðurinum og sálunni, og spekinni og nýgerskpinnari, himnaríkis gnaðar — og fjelagið = mannfjelagið öllum þess kröfum af hans álfu. Sá sem sjálfur fyrirfer sjer, er ekkji framar maður, ekki Guðsseigu, heldur — á ekkji framar neina von til upprisunnar, nema skjelfingar og glötunar, dómur drottins og eilífs dauða. Heldur er hann þessi maður. Glötunarinnar barn, djöfulsins og syndarinnar eign, og nauðþrenginn, snaktkari Guðs og als helags, og ekkjert athvarf framar í Guðsríki, og ekkji neina hluti hinnar lífs kröfunnar, meðaninnar [illegible] en á að vinast — þinn hefir handlendur, og þurft og meiga allra efna og nærna, og sjálfs ógnarlegasta samviskukvöl (samviskubögran). Að svipta sig lífinu, er og ógnarlegasta synd, á móti skyldu manns — skyldu manns á manneskjann hátt, við Guð, og alla hans eiginleika og vilja, allan náttúrunni, við lífið, spekinni, dygðina, heilagann anda, mannfjelagið, sjálfsmanns, og sín sjálfs, hátíðsmiginnar gnaðar, alla heilagleik og kristniskun, alla nauðsynns og sjálfsmennsku — hvílgi sálunnar. Hvaðan sem menn skoða það hvað — sjálfsmorðið —, verður því hvergi meitt eitt einasta líknar sje meðmælisorð, af því það er það verksvernk, og rjett ófyrirgefanlegt — hvillilegasta — viðbjóðslegasta — og rjett við blóðinu á að kalla, opinberlega, að hatri: Guðdómsmeinum! Sá er, og verður aldrei, sannarlega kristinn! Sá er ei og verður aldrei sannarlega vitur, nje rjettdæmur: sem seiggir það — sjálfsm. — nokkurs staðar frá, leifilegt — ekkji lífanlegt, — og á kristninni, jafnvel heiðninni, ... af dýrunum — en það hjá allra viðbjóðslegasta verkið.)

(— Maðurinn svíptir sig öllu góðu og helur og rjett hverju og reglulega, sönnu sannlega og ánægjanlega og kjærleikslega! Hann svíptir sjálfann sig öllum rjettindunum, og skelfingin yfir, hreisandi kjapti sínum móti honum, að gleypa hann! Dauðinn = hinn eilífi dauði — og afgrunn skjelfinganna = útskúfunin — þeim fáunga er hann og djöfulsins og syndarinnar matur — enga öll gjæði hannum hafa kápunni — og hann ósjálfbjarga, hvergi í þau, í skaulum sínum, og því það hefur hann slept sjer, enn gjörendurnar gjelta fyrir honum hvað fyrir honum sje, hann er þá búinn að hamna og hafast við við alt það helga og reglulega, allar skyldur Guðs og lífsins og sjálfs síns og mannfjelagsins, af réttindunum, dygðina og spekina, samvisku, kjærleika, trúna, vonina, ástina, hreinsunina, hamingjuna, sælunna, og upprisuna, allar eindanlegar og eilífar framkvæmdir, í tíma og eilífð — fórnar hann og trúir ekkji. Hann heldur kannske hann deyji að sál og líkama; enn það er ekkji þannig. Hann gjörir sjer hugmyndir, það sje saklaust, og hann veitist sjer ekkji, hann sje að eins að klifa sjer framm að takmarkinu, til að njóta þess hins og framar sælunnar, enn það er ekkji þannig. Hann hugsar, að sál sín lifi eftir dauða sinn — enn það enn sú lífs margjir, sem seigja hún deyji með líkamanum. —) þá sje hann engum bæði undir annars valdi, gjeti verið hvar hún vill í Alheimi, rjett alls frelsis, sælu og spekji, sá ólukkaður velkominn í hverju ríki andanna, gjeti notið og hafnað, þess sem hún sjálf vill, o. s. frv.; Enn það er heldur ekkji þannig: Drottinn, sem átti lífið, var þess herra — og lagði það — vill þá að sje neitunar = óvestkina, enn þegar maðurinn skilur helði hátíðsmunnunni og ánægjuninni sem átti að koma af hátíðskátuninni — og neinn hvað öllum rjetti sínum, og skyldur svo, sem þjófur og sjálfsmorðingi — jeg gjet sagt hvað hann ætlar — hann ætlar að hann flýgji drottinn og rjettlætinu enn gáir ekkji að, að hönd Guðs er ekkji stutt, og hann er ólukkaður með rjettlætis refsingunni = lögmálsnauðinni á lagði og það er rjettlæti, enn ekkji neiði Guðs, sem hann vendur — þjáðna Guðs, og sjálfsmorðingji — að fala klæði = [illegible] af þjónunum fyrir, vegna hans sjálfs — sjálfs hans guðleisis vegna, og aldrei verður hann fríðr eða nær, þínum rjettvísu hönd drottins; og af hann iðrandi þess ógnarlega — enn æfinlega hefur samviskunnar [illegible] — þess hanskis nokkra líkn!...